

ἔεσσατο, γ' ενικ. Επικ. Μέσ. αορ. α' του ἴζω.

ἔεσσατο, γ' ενικ. Επικ. Μέσ. αορ. του ἔννυμι.

ἔεστο, γ' ενικ. Επικ. Παθ. υπερσ. του ἔννυμι.

ἔζευγμαι, Παθ. παρακ. του ζεύγνυμι.

ἔζεύχθην, Παθ. αόρ. α' του ζεύγνυμι.

ἔζομαι (√ΕΔ), παρατ. και αόρ. β' ἐζόμεν, Παθ. αόρ. α' ἔσθην· καθίζω τον εαυτό μου, κάθομαι, ἐν λέκτρῳ, ἐπὶ δίφρῳ, κατὰ κλισμούς, σε Όμηρ.: ἐπὶ χθονὶ ἐζέσθην, κατέβηκαν στη γη, καταδύθηκαν από ένα ζεύγος σκάλες, σε Όμηρ.

Ιλ.: πρβλ. καθέζομαι. **Π.** δεν υπάρχει Ενεργ. ενεστ., ἔζω, θέτω, τοποθετώ· αν και, όπως και αυτό, έχουμε μετβ. τύπους εἶσα, Μέσ. εἰσάμην, Μέσ. μέλ.

εἶσομαι, Παθ. παρακ. εἶμαι· βλ. εἶσα.

ἔζωσμαι, Παθ. παρακ. του ζώννυμι.

ἔή, θηλ. του ἐός, δική του.

ἔή, επιφών. όπως ἔ ή ἔ ἔ.

ἔη, Ιων. αντί ἦ, γ' ενικ. υποτ. του εἶμί (sum).

ἔην, Επικ. αντί ἦν, γ' ενικ. παρατ. του εἶμί (sum).

ἔηνδᾶνον, Επικ. αντί ἦνδανον, παρατ. του ἀνδάνω.

ἔηος, γεν. αρσ. του ἐύς.

ἔης, Επικ. αντί ἦς, γεν. θηλ. του ὄς, της οποίας· αλλά ἐῆς, γεν. του ὄς, δικός του.

ἔησθα, Επικ. β' ενικ., Επικ. αντί ἦς, β' ενικ. παρατ. του εἶμί (sum).

ἔησι, Επικ. αντί ἦ, γ' ενικ. υποτ. ενεστ. του εἶμί (sum).

ἔθᾶνον, αόρ. β' του θνήσκω.

ἔθᾶς, -ᾶδος, ὁ, ἦ, (ἔθος), συνηθισμένος, μαθημένος, εξοικειωμένος με κάτι, με γεν., σε Θουκ., Πλούτ.

ἔθειρα, ἦ, τρίχα, χρησιμ. από τον Όμηρο στον πληθ., είτε δηλώνοντας τη χαιτή του αλόγου είτε το λοφίο με τρίχες αλόγου της περικεφαλαίας· αργότερα στον ενικ. και πληθ., λέγεται για τα μαλλιά του κεφαλιού, σε Αισχύλ., Ευρ. κ.λπ.· λέγεται για τη χαιτή ενός λιονταριού, σε Θεόκρ.

ἔθειράζω, μέλ. -άσω, διατηρώ μακριά μαλλιά, σε Θεόκρ.

ἔθειρώ, ἀπαξ στον Όμηρ., καλλιεργώ, περιποιούμαι χωράφι (ἀγν. προέλ.).

ἔθειλημός, -όν (ἔθέλω), εκούσιος, πρόθυμος, εθελούσιος, σε Ησιόδ.

ἔθέλησθα, Επικ. αντί ἐθέλης, β' ενικ. υποτ. του ἔθελω.

ἔθειλοδουλεία, ἦ, εκούσια δουλεία, σε Πλάτ.

ἔθειλό-δουλος, -ον, αυτός που γίνεται δούλος με τη θέλησή του, σε Πλάτ.

ἔθειλο-θρησκεία, ἦ, ανεξίτηρησκεία, ελεύθερη επιλογή λατρείας, σε Κ.Δ.

ἔθειλοκάκω, μέλ. -ήσω, είμαι χαλαρός στα καθήκοντά μου, προσποιούμαι επιτηδευμένα τον δειλό, σε Ηρόδ.

ἔθειλό-κάκος, -ον, αυτός που επιδιώκει να είναι κακός ή δειλός.

ἔθειλοντηδόν (ἔθέλω), επίρρ., εκούσια, σε Θουκ.

ἔθειλοντήν (ἔθέλω), επίρρ., εθελούσια, εκούσια, σε Ηρόδ.

ἔθειλοντήρ, -ῆρος, ὁ (ἔθέλω), αυτός που προσφέρεται εκούσια να κάνει κάτι, σε Όμηρ. Οδ.

ἔθειλοντής, -οῦ, ὁ, μεταγεν. τύπος του προηγ., σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ.

ἔθειλοντί, επίρρ., = ἐθειλοντηδόν, σε Θουκ.

ἔθειλό-πονος, -ον, πρόθυμος για εργασία, σε Ξεν.

ἔθειλο-πρόξενος, -ον, αυτός που εκούσια (από μόνος του) προσφέρεται για το αξίωμα του προξένου (βλ. αυτ.), σε Θουκ.

ἔθειλο-ουργός, -όν (*ἔργω), πρόθυμος για εργασία, σε Ξεν.

ἐθελοῦσιος, -α, -ον (ἐθέλω), I. εκούσιος, σε Ξεν. **II.** λέγεται για αντικείμενα, προαιρετικός, αντικείμενο ελεύθερης βούλησης ή επιλογής, στον ιδ.

ἐθέλχθην, Παθ. αόρ. α' του *θέλω*.

ἐθέλω ή θέλω, Επικ. υποτ. *ἐθέλωμι*, παρατ. *ἤθελον*, Επικ. επίσης *ἔθελον*, Ιων.

ἐθέλεσκον — *ἐθελήσω και θελήσω*, αόρ. α' *ἠθέλησα*, Επικ. *ἐθέλησα*, παρακ.

ἠθέληκα. **I. 1.** θέλω, εύχομαι, επιθυμώ, επιδιώκω· με αιτ. και απαρ., εύχομαι να..., με απαρ., εύχομαι να γίνει, σε Όμηρ., Αττ.· με αιτ., το απαρ.

παραλείπεται, *τί θέλων* (ενν. *πράζαι*), σε Αισχύλ. **2.** μαζί με άρνηση ισοδυναμεί σχεδόν με το *δύναμαι, μίμνειν οὐκ ἐθέλεσκον*, δεν ήθελαν να

αντισταθούν, δηλ. δεν μπορούσαν, ήταν ανήμποροι, σε Όμήρ. Ιλ. **II.** λέγεται για πράγματα, **1.** ομοίως προς το *μέλλω*, απλώς για τη δήλωση ενός

μελλοντικού γεγονότος, *εἰθελήσει ἀναβῆναι ή τυραννίς*, εάν η μοναρχία θα επανέλθει, επιστρέψει, σε Ηρόδ. **2.** είμαι συνηθισμένος, εξοικειωμένος, με

απαρ., στον ιδ., Θουκ. **3.** εννοώ, σημαίνω, *τί ἐθέλει τὸ ἔπος;* Λατ. *quid sibi vult?* Γαλλικά *que veut-il dire?* σε Ηρόδ. κ.λπ.

ἔθεν, ποιητ. γεν. αντί *ἔο, οὗ*· αυτού, αυτής, από αυτόν, από αυτήν.

ἔθεντο, γ' πληθ. Μέσ. αορ. β' του *τίθημι*.

ἔθηεῖτο, ἐθηέμεθα, ἐθηεῦντο, Ιων. αντί *ἐθεᾶτο, ἐθεώμεθα, ἐθεῶντο*, γ' ενικ., α' και γ' πληθ. του *θεάομαι*.

ἔθηήσαντο, Ιων. αντί *ἐθεάσαντο*, γ' πληθ. αορ. α' του *θεάομαι*.

ἔθηκα, αόρ. α' του *τίθημι*.

ἔθημο-λογέω (ἔθος, λέγω), συγκεντρώνω κατά συνήθεια, σε Ανθ.

ἔθην, I. Παθ. αόρ. α' του *ἴημι*· όμως, **II.ἔθην,** Ενεργ. αόρ. β' του *τίθημι*.

ἔθιγον, αόρ. β' του *θιγγάνω*.

ἐθίζω, Αττ. μέλ. *ἐθιῶ*, αόρ. α' *εἴθισα*, παρακ. *εἴθικα* — Παθ. αόρ. α' *εἰθίσθην*,

παρακ. *εἴθισμαι* (*ἔθος*)· συνηθίζω, *ἐθ. τινὰ ποιεῖν τι*, σε Πλάτ., Ξεν. — Παθ.,

είμαι συνηθισμένος, εξοικειώνομαι, συνηθίζω να κάνω, με απαρ., σε Θουκ.

ἐθιστέον, ρημ. επιθ., αυτό που πρέπει κάποιος να συνηθίσει, σε Ξεν.

ἐθιστός, -ή, -όν, αυτός που αποκτάται με τη συνήθεια, σε Αριστ.

ἔθν-άρχης, -ου, ὁ (ἄρχω), εθνάρχης, άρχοντας ἔθνους, σε Κ.Δ., Λουκ.

ἔθνικός, -ή, -όν (ἔθνος), ξένος, εθνικός, ειδωλολάτρης, σε Κ.Δ.· επίρρ. -
νικῶς, στο ιδ.

ἔθνος, -εος, τό (ἔθω), 1. αριθμός ανθρώπων που έχουν συνηθίσει να ζουν

μαζί, ομάδα, σώμα ανθρώπων, σε Όμήρ. Ιλ. κ.λπ.· *ἔθνος λαῶν*, μεγάλο πλήθος

ανθρώπων, στο ιδ.· λέγεται επίσης για κοπάδια ζώων, σμήνη, στο ιδ., σε Σοφ.

2. μετά τον Όμηρ., ἔθνος, λαός, σε Ηρόδ. κ.λπ.· στην Κ.Δ. *τὰ ἔθνη*, εθνικοί,

ειδωλολάτρες, δηλ. όλοι εκτός των Ιουδαίων και των Χριστιανών. **3.** ιδιαίτερη

τάξη ανθρώπων, κάστα, κοινωνική τάξη, φυλή, σε Πλάτ., Ξεν. **4.** φύλο, στον

ιδ.

ἔθορον, αόρ. β' του *θρώσχω*.

ἔθος, -εος, τό (ἔθω), ἔθιμο, συνήθεια, σε Αισχύλ. κ.λπ.· *ἐν ἔθει εἶναι*, έχει τη

συνήθεια, σε Θουκ.· *ἔθει*, καθ' ἑξιν, συνήθως σε Αριστ.

ἔθρέφθην, Παθ. αορ. α' του *τρέφω*, Ενεργ. αορ. α' **ἔθρεψα.**

ἔθρῖσα, ποιητ. αντί *ἐθέρισσα*, αόρ. α' του *θερίζω*.

ἔθω, συνηθίζω, είμαι συνηθισμένος· ο ενεστ. μόνο στη μτχ., *κακὰ πόλλ'*

ἔρδεσκεν ἔθων, πολλά κακά μηχανευόταν από συνήθεια αυτός, δηλ. ήταν

συνηθισμένος σ' αυτό, σε Όμήρ. Ιλ.· διαφορετικά, παρακ. *εἴωθα*, Ιων. *ἔωθα*

χρησιμ. ως ενεστ., και υπερσ. *εἰώθειν*, Ιων. *εώθεα* ως παρατ.· συνηθίζω,

εξοικειώνομαι, αποκτώ τη συνήθεια, με απαρ., σε Όμήρ. Ιλ., Ηρόδ. κ.λπ.· ως

απόλυτη μτχ., συνηθισμένος, συνηθής, σε Όμήρ. Ιλ., Σοφ. κ.λπ.· ως οσδ., *κατὰ*

τὸ εἰωθός, σύμφωνα με τη συνήθεια, παρὰ τὸ εἰωθός, αντίθετα προς τη συνήθεια, σε Θουκ.· ἐπίρρ., εἰωθότως, συνηθισμένα, σε Σοφ.

εἶ, Επικ. και Δωρ. επίσης αἶ, υποθ. σύνδ., Λατ. si, εἴν· και σε πλάγιες ερωτήσεις, αν.

A. I. με ρήμα στην υπόθεση που απαντά με όμοιο χρόνο στην απόδοση· **1.** με ενεστ. και οριστ. μέλ., για να δηλώσει απλή πιθανότητα· εἰ τοῦτο ποιεῖ (ή ποιήσει), ἀμαρτάνει (ή ἀμαρτήσεται), εἴν αντός κάνει (ή θα κάνει) αυτό, εἴναι (ή θα εἴναι) λάθος. **2.** με παρατ. και οριστ. αορ., για να δηλώσει το αδύνατο· εἰ τοῦτο ἐποῖει, ἤμαρτάνειν ἄν, εἴν εἴκανε αυτό, θα ἤταν λάθος· εἰ τοῦτο ἐποίησεν, ἤμαρτεν ἄν, εἴν εἴκανε (ή εἴχε κάνει) αυτό, θα ἤταν λάθος. **3.** με ευκτ. για να δηλώσει απλή υπόθεση· εἰ τοῦτο ποιοῖ, ἀμαρτάνοι ἄν, εἴν επρόκειτο να κάνει αυτό, θα διέπραττε σφάλμα. **4.** με υποτ., για να δηλώσει ενδεχόμενο με κάποιο βαθμό πιθανότητας· σ' αυτή την περίπτωση προστίθεται πάντα ἓνα ἄν, και το εἰ ἄν γίνεται εἴν, ἤν, ἄν (Επικ. εἴ κεν), εἴν τοῦτο ποιῆ, ἀμαρτήσεται, εἴν κάνει αυτό, θα διαπράξει σφάλμα. **II. 1.** μερικές φορές η απόδοση παραλείπεται, ἔτσι που το εἰ εκφράζει ευχή· εἴ μοι γένοιτο φθόγγος, αν εἴχα φωνή, (θα ἤθελα...), δηλ. μακάρι να εἴχα φωνή! ομοίως εἰ γάρ, εἴθε, Επικ. αἶ γάρ, αἶθε. **2.** κάποιες φορές η πρόταση παραλείπεται, εἰ δ' ἄγε, εμπρός, ἔλα, εἰ δὲ (βοῦλει), ἄγε, σε Ομήρ. Οδ.· εἰ δέ, σὺ μὲν ἄκουσον, σε Ομήρ. Ιλ. **3.** εἰ δὲ μὴ, Λατ. sin minus, αλλιώς, αντί εἰ δὲ μὴ (τοῦτό ἐστι), σε Ηρόδ. κ.λπ. **B.** στις πλάγιες ερωτήσεις, ποιο, ποιο από τα δύο, Λατ. an, ακολουθ. από οριστ., υποτ. ή ευκτ., σύμφωνα με τους κανόνες σχηματισμού του πλαγίου λόγου. **1.** με οριστ. ή υποτ. μετά από αρκτικούς χρόνους, οὐκ οἶδ', εἰ θεός ἐστιν, εἴν εἴναι θεός, σε Ομήρ. Ιλ.· οὐκ οἶδ' εἰ δῶ, εἴν θα δώσω, σε Ξεν. **2.** με ευκτ. μετά από ιστορικούς χρόνους, ἤρετο εἴ τις ἐμοῦ εἶη σοφώτερος, αυτός ρώτησε εἴν ἤταν κανεῖς πιο ἔξυπνος από εμένα, σε Πλάτ. **II.** μετά από ρήματα που εκφράζουν απορία, θαυμασμό, οργή, αγανάκτηση κ.λπ.· θαυμάζω εἰ μηδεὶς ὀργίζεται, όπου εἰ σχεδόν = ὅτι, σε Δημ.· ἀγανακτεῖ εἰ μὴ στεφανωθήσεται, σε Αισχίν. **εἶα**, ποιητ. τρισύλ. **εἶα**, Λατ. eia, επιφών. ἔλα! εμπρός! με προστ., σε Τραγ.· εἶα δὴ, ἔλα λοιπόν! σε Αισχύλ.· εἶα νῦν, ἔλα τώρα!, σε Αριστοφ. κ.λπ. **εἶᾶ**, γ' ενικ. παρατ. του ἔᾶω.

εἶᾰμενή, ἤ, τροφή ζώων που φυτρώνει στις όχθες ποταμού, λιβάδι, ἐν εἶᾰμενή ἔλεος, σε ἓνα ελώδες λιβάδι, σε Ομήρ. Ιλ. (αμφιβ. προέλ.).

εἶᾰνός, -ή, -όν, Επικ. αντί ἔᾰνός, σε Ομήρ. Ιλ.

εἶᾰρ, **εἶᾰρινός**, Επικ. αντί ἔᾰρ, ἔᾰρινός.

εἶᾰρό-**μασθος**, -ον, αυτός που διαθέτει νεανικά στήθη, σε Ανθ.

εἶᾰς, β' ενικ. παρατ. του ἔᾰω.

εἶᾰσκον, Ιων. παρατ. του ἔᾰω.

εἶᾰται, **εἶᾰτο**, Επικ. αντί ἤᾰνται, ἤᾰντο, γ' πληθ. ενεστ. και παρατ. του ἤᾰμαι.

εἶᾰτο, Επικ. αντί εἶᾰντο, γ' πληθ. Παθ. υπερσ. του ἔᾰννμι.

εἶᾰβω, Επικ. τύπος του λείβω, ρίχνω, αφήνω να πέσει, να στάξει σε σταγόνες, σε Ομηρ. — Παθ., στάζω, χύνομαι, σε Ησίοδ.

εἶᾰγάρ, λέγεται σε ευχές, βλ. **εἶ**A. II. 1.

εἶδ' ἄγε, βλ. **εἶ**A. II. 2.

εἶδάλμιος, -η, -ον (**εἶδος**)· **I.** καλοφτιαγμένος, ευπρεπής, σε Ομήρ. Οδ. **II.** όμοιος, αυτός που μοιάζει με κάποιον ή κάτι, σε Ανθ.

εἶδαρ, -ατος, τό (ἔδω), τροφή· χόρτο, σανό, λέγεται για άλογα, σε Ομηρ.

εἶδειν, ευκτ. του οἶδα, απαρ. εἶδέναι, βλ. ***εἶδω** B.

εἶδεμή, βλ. **εἶ**A. II. 3.

εἶδετε, Επικ. αντί εἶδητε, β' πληθ. υποτ. του οἶδα· βλ. ***εἶδω** B.

εἰδήμων, -ον, γεν. -ονος (*εἶδω B), αυτός που γνωρίζει ή είναι ειδικός σε κάτι, *τινός*, σε Ανθ.

εἰδησέμεν, απαρ. Επικ. μέλ., βλ. ***εἶδω**

B.

εἶδοι, -ῶν, αἱ, η Ρωμαϊκή Εδός (οι τελευταίες δέκα μέρες του μήνα), σε Πλούτ.

εἶδομαι, εἶδον, βλ. ***εἶδω** A.

εἶδομεν, Επικ. αντί *εἶδωμεν*, α' πληθ. υποτ. του *οἶδα*: βλ. ***εἶδω** B.

εἶδο-ποιέω, μέλ. -ήσω, φτιάχνω την εικόνα ενός πράγματος, απεικονίζω, αποτυπώνω, σχηματίζω, σε Πλούτ.

εἶδοποιία, ἡ, η ιδιαίτερη φύση ενός πράγματος, σε Στράβ.

εἶδο-ποιός, -όν (ποιέω), αυτός που σχηματίζει ένα είδος, χαρακτηριστικός, ειδικός, *ιδιάζων*, σε Αριστοφ.

εἶδος, -εος, τό (*εἶδω A), · **I.** αυτό που διακρίνει, μορφή, σχήμα, φιγούρα, Λατ. species, forma, σε Όμηρ.· *απόλ.* με αιτ., *εἶδος ἄριστος* κ.λπ. **II. 1.** μορφή, είδος, ιδιαίτερο είδος ή φύση, σε Ηρόδ. κ.λπ. **2.** ιδιαίτερη κατάσταση των πραγμάτων ή πορεία, εξέλιξη, ο ρους της πράξης, της ενέργειας, σε Θουκ. **III.** τάξη, κατηγορία, είδος, είτε γένους είτε είδους, σε Πλάτ. κ.λπ.

εἰδότης, επίρρ. του *εἰδώς*, εν γνώσει, με επίγνωση, σε Αισχίν.

εἰδύλλιον, τό, υποκορ. του *εἶδος*, σύντομο περιγραφικό ποίημα, που σχετίζεται κυρίως με βουκολικά θέματα, *εἰδύλλιο*, ποιμενικό *εἰδύλλιο*, σε Θεόκρ. κ.λπ.

***εἶδω** (√FIA, Λατ. vid-eo), βλέπω· δεν χρησιμ. στον Ενεργ. ενεστ., αλλά χρησιμ. το *ὄράω* στη θέση του· ενεστ. στη Μέσ. *υπάρχει*, βλ. κατωτ.· ο αόρ. β' **εἶδον** διατηρεί την κύρια σημασία του «βλέπω»· αντίθ. ο παρακ. **οἶδα** (έχω δει) σημαίνει «γνωρίζω» και χρησιμ. ως ενεστ.

A. αόρ. β' *εἶδον*, Επικ. χωρίς αύξ. *ἴδον*, Ιων. γ' ενικ. *ἴδεσκε*· προστ. *ἴδε* (ως επίρρ. *ἴδέ*, ecce)· υποτ. *ἴδω*, Επικ. *ἴδωμι*· ευκτ. *ἴδοιμι*· απαρ. *ἴδειν*, Επικ. *ἴδειν*, μτχ. *ἴδων*· απ' όπου σχηματίζεται μέλ. *ἴδησῶ*· Μέσ. αόρ. β' χρησιμ. με την ίδια σημασία, *εἰδόμην*, Επικ. *ἰδόμην*· προστ. *ἰδοῦ* (ως επίρρ. *ἰδοῦ*, ecce)· υποτ. *ἴδωμαι*, ευκτ. *ἰδοίμην*, απαρ. *ἰδέσθαι*, μτχ. *ἰδόμενος*· ὄψομαι, χρησιμ. ως μέλ., *έόρακα* ή *έώρακα*, ως παρακ. · **I. 1.** βλέπω, διακρίνω, αντικρύζω, παρατηρώ, σε Όμηρ. κ.λπ.· μετά από ουσ., *θαῦμα ἰδέσθαι*, αυτό που είναι υπέροχο να το βλέπεις, σε Ομήρ. Ιλ.· *οἰκτρὸς ἰδειν*, σε Αισχύλ. **2.** κοιτάζω, προσβλέπω, ατενίζω, *εἰς ὅπα ἰδέσθαι*, κοιτάζω στο πρόσωπο, κατά πρόσωπο, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ. **3.** κοιτάζω με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, *ἀρχεῖον ἰδών*, δείχνω ανήμπορος, αμήχανος, αδέξιος, στο ίδ. **4.** βλέπω πνευματικά, διανοητικά, *ἰδέσθαι ἐν φρεσίν*, «βλέπω στο μάτι του μυαλού του», σε Όμηρ. **II. 1.** Μέσ. ενεστ. **εἶδομαι**, Επικ. γ' ενικ. *εἶδεται*, αόρ. α' *εἰσάμην*, Επικ. β' και γ' πρόσ. *εἶσαο*, -ατο, Λατ. *videro*, είμαι ορατός, φαίνομαι, *εἶδεται ἄστρο*, είναι ορατά, φαίνονται, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** με απαρ., φαίνομαι ή φαίνομαι ότι είμαι, *τοῦτό μοι κάλλιστον εἶδεται εἶναι*, σε Ομήρ. Οδ.· επίσης, με απαρ. που παραλείπεται, *τόγεκέρδιον εἶσατο*, στο ίδ.· *ἀκόμη, εἶστα' ἴμεν*, προσποιήθηκε ότι έφυγε, αποχώρησε, στο ίδ. **3.** με αυστηρά Μέση σημασία, με δοτ., *εἶσατο φθογγὴν Πολίτη*, έκανε τον εαυτό της να ακουστεί όπως ο πολίτης, σε Ομήρ. Ιλ.· επίσης γίνομαι όμοιος (στη μορφή με κάποιον), στο ίδ. **B.** παρακ. *οἶδα*, έχω δει, δηλ. γνωρίζω, ως ενεστ.· υπερσ. *ἦδειν, ἦδεα*, Αττ. *ἦδη*, γνώριζα, ως παρατ.· β' ενικ. *οἶσθα*, σπανίως, *οἶδας*· πληθ. *ἴσμεν* (Επικ. και Δωρ. *ἴδμεν*), *ἴστε, ἴσασι*, σπανίως *οἶδαμεν*, -ατε, -ἄσι· προστ. *ἴσθι, ἴστω* (Βοιωτ. *ἴττω*)· υποτ. *εἶδῶ*, Επικ. *ἰδέω*, πληθ. *εἶδομεν*, Επικ. αντί *εἶδῶμεν*, *εἶδετε* αντί *εἶδητε*, ευκτ.

εἶδειν, απαρ. εἶδέναι, Επικ. ἴδμεναι, ἴδμεν, μτχ. εἰδώς, εἶδυα, Επικ. ἴδυα, υπερσ. ἦδη, ἦδησθα (σπανίως ἦδης), ἦδη· Αττ. επίσης ἦδειν, Ἰων. ἦδεα, ἦδεε· Επικ. επίσης ἠείδης, ἠείδη, Αττ. α' πληθ. ἦδουμεν, ἦδεμεν, β' πληθ. ἦδειτε, γ' πληθ. ἦδεσαν· επίσης, βραχυτέροι τύποι ἦσαμεν, ἦστε, ἦσαν, Επικ. γ' πληθ. ἴσαν· μέλ. με την ίδια σημασία, εἴσομαι ή εἰδήσω, Επικ. απαρ. εἰδήσαμεν· **1.** γνωρίζω, εὖ οἶδα, γνωρίζω καλά· εὖ ἴσθι, βεβαιώσου· συχνά με αιτ. πράγμ., νοήματα οἶδε, μήδεα οἶδε, είναι ἔμπειρος σε νοηθεσίες, σε Όμηρ.· με επίθ. ουδ. γένους, πεπνυμένα, φίλα, ἀθεμίστια εἰδώς, στον ιδ.· επίσης με γεν., τόξων εὖ εἰδώς, επιδεξιότητα στη χρήση του τόξου· οἰωνῶν σάφα εἰδώς, σε Ομήρ. Οδ.· χάριν εἶδέναι τινί, αναγνωρίζω τη χάρη, το χρέος σε κάποιον, οφείλω κάτι σε κάποιον, σε Ομήρ. Ἰλ. κ.λπ.· με προστ., σε ομολογίες, ἴστω Ζεὺς αὐτός, μάρτυς μου ο Δίας, στο ιδ.· Δωρ. ἴττω Ζεὺς, ἴττω, σε Αριστοφ.· -εἰδώς απόλ., αυτός που γνωρίζει, εἰδυῖη πάντ' ἀγορεύω, σε Ομήρ. Ἰλ.· ἰδυῖησι πραπίδεςσι, με μορφωμένο μυαλό, στο ιδ. **2.** με απαρ., γνωρίζω με ποιο τρόπο να πράξω, να κάνω κάτι, στο ιδ., σε Αττ. **3.** με μτχ., γνωρίζω πώς έχει η κατάσταση, ἴσθι μοι δώσων, γνωρίζω ότι εσύ θα δώσεις, σε Αισχύλ.· τὸν Μῆδον ἴσμεν ἐλθόντα, σε Θουκ. **4.** οὐκ οἶδ' εἰ, δεν γνωρίζω αν..., δηλώνει δυσπιστία, ως το Λατ. nescio αν non, οὐκ οἶδ' ἂν εἰ πείσαιμι, σε Ευρ. **5.** οἶδα ἢ ἴσθι συχνά παρενθετικά, οἶδ' ἐγώ, στον ιδ.· οἶδ' ὅτι, οἶσθ' ὅτι, ἴσθ' ὅτι, πάρειμι, σε Σοφ.· ομοίως, εὖ οἶδ' ὅτι, σε Δημ.· στους Τραγ. επίσης, οἶσθ' ἢ δρᾶσον· ισοδύν. του δρᾶσον - οἶσθ' ὅ, κάνε ό,τι ξέρεις, δηλ. σπένυσε και πράξε, κάνε· οἶσθ' ὡς ποιήσον κ.λπ.

εἰδωλεῖον, τό (εἰδωλον), ναός ειδώλων, σε Κ.Δ.

εἰδωλό-θῦτος, -ον, θύω, αυτός που θυσιάζεται στα είδωλα· εἰδωλόθυτα, τά, κρέατα που προσφέρονταν στα είδωλα, σε Κ.Δ.

εἰδωλολατρεία, ἡ, η λατρεία των ειδώλων, σε Κ.Δ.

εἰδωλο-λάτρης, -ου, ὁ, ἡ (λάτρης), αυτός που προσκυνά τα είδωλα, εἰδωλολάτρης, σε Κ.Δ.

εἶδωλον, τό (εἶδος), I. εικόνα, φάντασμα, οπτασία, σε Όμηρ., Ηρόδ.· βροτῶν εἶδωλα καμώντων φαντάσματα, σκιές νεκρῶν ανδρῶν, σε Ομήρ. Οδ.· λέγεται για κάθε άυλη μορφή, σκιᾶς εἶδωλον, σε Αισχύλ.· οὐδέν ἄλλο πλὴν εἶδωλα, σε Σοφ. **II.** εικόνα, ιδέα στο μυαλό, σε Ξεν.· επίσης, φαντασιοπληξία, σε Πλάτ. **III.** εικόνα, ομοιότητα, σε Ηρόδ. **IV.** εικόνα, είδωλο, σε Κ.Δ.

εἰδωλοποιέω, μέλ. -ήσω, σχηματίζω μια εικόνα στο μυαλό, σε Πλάτ.

εἰδωλοποιΐα, ἡ, σχηματισμός ειδώλων ή εικόνων, όπως σε καθρέφτη, σε Πλάτ.

εἰδωλο-ποιός, ὁ (ποιέω), αυτός που κατασκευάζει είδωλα, σε Πλάτ.

εἰδώς, μτχ. του οἶδα· βλ. *εἶδω B.

εἶεν, μόριο, χρήση μόνο σε Αττ. διάλογο, καλά! πολύ καλά! Λατ. esto! ας είναι, εἶεν· τί δῆτα; σε Σοφ.· εἶεν· και δὴ τεθνᾶσι, σε Ευρ.

εἶην, ευκτ. του εἰμί (sum)· εἶεν, γ' πληθ. αντί εἶησαν.

εἶην, ευκτ. αορ. β' του ἴημι.

εἶθαρ, επίρρ. (εὐθύς), αμέσως, στη στιγμή, σε Ομήρ. Ἰλ., Θεόκρ.

εἶθε, Επικ. και Δωρ. **αἶθε,** επιφών., μακάρι! Λατ. utinam· βλ. **εἶ** A. II. I.

εἰθίζω, μέλ. -ίσω, ποιητ. αντί ἐθίζω.

εἶκα, Αττ. αντί ἔοικα· αλλά, **II.εἶκα,** παρακ. του ἴημι.

εἰκάζω, παρατ. ἦκαζον, Ἰων. εἶκαζον· μέλ. -άσω, αόρ. α' ἦκασα, Ἰων. εἶκασα — Παθ. μέλ. εἶκασθήσομαι, αόρ. α' ἦκάσθην, παρακ. ἦκασμαι, Ἰων. εἶκασμαι·

I. γίνομαι όμοιος με, αναπαριστώ μέσω μίμησης, κάνω το πορτραίτο κάποιου, σε Ξεν.· εἰκῶν γραφῆ εἰκασμένη, φιγούρα, μορφή ζωγραφισμένη όμοια προς την πραγματικότητα, σε Ηρόδ.· αἰετὸς εἰκασμένος, ομοίωμα αετού, στον ιδ. **II.**

παρομοιάζω, συγκρίνω, *τί τινι*, σε Αισχύλ., Αριστοφ.· *εἰκ. τι καί τι*, σε Ηρόδ.· περιγράφω μέσω σύγκρισης, παρομοίωσης, στον ιδ. — Παθ., είμαι όμοιος, μοιάζω, *τινι*, σε Ευρ. **III.** εξάγω συμπέρασμα από σύγκριση, εικάζω, σε Ηρόδ., Σοφ.· *ὡς εἰκάσαι*, όσο μπορεί να μαντέψει κάποιος, σε Ηρόδ.· με αιτ. και απαρ., συμπεραίνω ότι έτσι έχει η υπόθεση, το ζήτημα, μαντεύω ότι έτσι είναι (εικάζω), στον ιδ., Θουκ.· *εἰκ. τι ἔκ τινος*, σε Αισχύλ., Θουκ.· *ἀπό τινος*, στον ιδ.· *εἰκ. τι*, κάνω εικασία για κάτι, σε Αισχύλ.

εἰκᾶθειν, απαρ. του *εἴκαθον*, ποιητ. αόρ. β' του *εἴκω*, παραχωρώ, σε Σοφ.

εἰκάιος, -α, -ον (εἰκῆ), τυχαίος, χωρίς σκοπό, σε Λουκ.

εἰκάς, -άδος, ἤ (εἴκοσι),· **I.** η εικοστή μέρα ενός μήνα (ενν. *ἡμέρα*), σε Ησίοδ.· οι μέρες από την εικοστή πρώτη έως την τριακοστή ονομάζονταν *αἰ εἰκάδες*, σε Αριστοφ. **II.** η έκτη μέρα των Ελευσινείων μυστηρίων, σε Ευρ. **εἰκάσδω**, Αιολ. και Δωρ. αντί *εἰκάζω*.

εἰκᾶσία, ἤ (εἰκάζω), ομοίωμα, εικόνα, σε Ξεν. **II.** σύγκριση, υπόθεση, σε Πλάτ.

εἴκασμα, -ατος, τό (εἰκάζω), **I.** ομοίωμα, εικόνα, σε Αισχύλ.

εἴκασμός, ό (εἰκάζω), εικασία, υπόθεση, πιθανολόγηση, σε Πλούτ., Λουκ.

εἴκαστής, -οῦ, ό (εἰκάζω), αυτός που υποθέτει, μάντης, προφήτης, *τῶν μελλόντων*, σε Θουκ.

εἴκαστικός, -ῆ, -όν, ικανός για αναπαράσταση ή πιθανολόγηση· *τὸ εἴκαστικόν*, η ικανότητα, η δύναμη του να εικάζει κάποιος, σε Λουκ.

εἴκαστός, -ῆ, -όν (εἰκάζω), αυτός που μπορεί να συγκριθεῖ, παρόμοιος, σε Σοφ.

εἴκᾶτι, Δωρ. αντί *εἴκοσι*.

εἴκε, εἴκεν, βλ. **εἶ** A. I. 4.

εἴκελ-όνειρος, -ον, αυτός που μοιάζει με όνειρο, σε Αριστοφ.

εἴκελος, -η, -ον (εἰκός), όμοιος, Λατ. *similis*, *τινι*, σε Όμηρ., Ηρόδ.

εἴκελό-φωνος, -ον (φωνή), αυτός που έχει όμοια φωνή, σε Ανθ.

εἴκέναι, Αττ. αντί *εἰκέναι*, απαρ. του *εἴοικα*.

εἰκῆ, επίρρ., χωρίς σχέδιο ή σκοπό, απρόσεκτα, απερίσκεπτα, στην τύχη, ριψοκύνδυνα, παράτολμα, Λατ. *temere*, σε Αισχύλ. κ.λπ.

εἰκονικός, -ῆ, -όν (εἰκών), πλαστός, ψευδής, προσποιητός, σε Ανθ.

εἰκός, Ιων. οἰκός, -ότος, τό, I. 1. μτχ. ουδ. του *εἴκα* ή *εἴοικα*, που μοιάζει στην αλήθεια, δηλ. πιθανό, εύλογο, λογικό, Λατ. *verisimile*, σε Τραγ. **2.** ως ουσ.

εἰκός, τό, πιθανό ή εύλογο, *τὰ οἰκότα*, τα εύλογα, σε Ηρόδ.· *κατὰ τὸ εἰκός*, σύμφωνα με αυτό που είναι φυσικό, εύλογο, σε Θουκ.· *ἐκ τοῦ εἰκότος*, στο ιδ.· *ἦν γ' ἐρωτᾶς εἰκότ'*, *εἰκότα κλύεις*, σε Ευρ. **II.** λογικό, δίκαιο, σωστό, σε Θουκ.

εἰκοσά-βουιος, Επικ. ἐεικ-, -ον (βουῖς), αυτός που αξίζει είκοσι βόδια, σε Όμηρ. Οδ.

εἰκοσα-ετής, -ές ή -έτης, -ες (ἔτος), αυτός που είναι 20 χρόνων, σε Ηρόδ.

εἰκοσάκις (εἴκοσι), είκοσι φορές, σε Όμηρ. Ιλ.

εἰκοσά-μηνος, -ον (μῆν), αυτός που έχει ηλικία είκοσι μηνών, σε Ανθ.

εἰκοσά-πηχυς, -υ, = *εἰκοσιπ-*, σε Λουκ.

εἰκοσάς, -άδος, ἤ, = *εἰκάς*, σε Λουκ.

εἰκοσ-έτης, ό = *εἰκοσαετής*, σε Ανθ.· θηλ. **-ετίς, -ίδος**, στο ιδ.

εἴκοσι, άκλιτο, είκοσι, Λατ. *viginti*, σε Όμηρ. Ιλ. κ.λπ.· επίσης σε Επικ. τύπο

ἐεἴκοσι, πριν από φωνήεν *ἐεἴκοσιν*, στο ιδ.

εἰκοσι-ετής, -ές, = *εἰκοσα-ετής*, σε Πλάτ.

εἰκοσι-νήριτος, -ον, είκοσι φορές τόσος, σε Όμηρ. Ιλ.

εἰκοσί-πηχυσ, -υ, αυτός που αποτελείται από είκοσι πήχεις (δηλ. 9,25μ.), σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ.

εἰκόσ-ορος, ποιητ. **ἔεικ-, -ον** (**εἴκοσι, ἔρ-έσσω**), αυτός που έχει είκοσι κουμπιά, σε Ομήρ. Οδ.

εἰκοστή, ἡ, βλ. **εἰκοστός** II.

εἰκοστο-λόγος, ὁ, ἡ (λέγω), αυτός που συλλέγει ή εισπράττει το φόρο της εικοστής, φοροεισπράκτορας, σε Αριστοφ.

εἰκαστός, ὁ, ἡ, (**εἴκοσι**), **I.** εικοστός, σε Ομήρ. Οδ.· Επικ. επίσης **ἔεικοστός**, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** **εἰκοστή, ἡ**, ο φόρος του εικοστού, Λατ. *vicesima*, που επιβάλλονταν από τους Αθηναίους για εισαγωγές και εξαγωγές από τους συμμάχους τους αντί άλλου φόρου, σε Θουκ.

εἰκοσ-ώρυγος, -ον (**ὄργυια**), αυτός που αποτελείται από είκοσι οργυιές, σε Ξεν.

εἰκότως, επίρρ. του *εἰκώς*, μτχ. Αιτ. παρακ. του *ἔοικα*, κατά πάσα πιθανότητα, καταλλήλως, δικαίως, εύλογα, φυσικά, σε Αισχύλ. κ.λπ.· *εἰκότως ἔχει*, είναι λογικό, σε Ευρ.· *οὐκ εἰκότως*, παράλογα, σε Θουκ.

εἴκτον, εἴκτην, γ' δυϊκ. παρακ. και παρατ. του *ἔοικα*· — **εἴκτο**, γ' ενικ. υπερσ.

***εἴκω**, μοιάζω, φαίνομαι ὁμοιος με, βλ. **ἔοικα**.

εἴκω (√*FIK*, πρβλ. Λατ. *vi-to* αντί *vic-to*) μέλ. *εἴζω*, αόρ. *ἀ' εἴξα*, Ιων. *γ' ενικ. εἴξασκε*· πρβλ. **εἰκαθεῖν**· **I. 1.** ενδίδω, υποχωρώ, οπισθοχωρώ, αποσύρομαι, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** με δοτ. προσ. και γεν. τόπου, *μηδ' εἴκετε χάριμης Ἀργείοις*, μην υποχωρεῖτε από τη μάχη για την υπεράσπισή τους, στο ιδ.· *εἴκειν τινὶ τῆς ὁδοῦ*, Λατ. *concedere alicui de via*, σε Ηρόδ. **3.** με δοτ. προσ. μόνο, ενδίδω σε, υποχωρώ σε, είτε στη μάχη, είτε ως ένδειξη τιμῆς, σε Όμηρ.· *ἔπειτα, ενδίδω σε οποιοδήποτε πάθος ή ορμή, ᾧ θυμῷ εἴξας*, σε Ομήρ. Ιλ.· *αἰδοῖ*, σε Ομήρ. Οδ.· επίσης, λέγεται για περιστάσεις, *πενίηεἴκων*, στο ιδ.· *κακοῖς, ἀνάγκη*, σε Αισχύλ. **4.** *εἴκειν τινί τι*, όπου η αιτ. είναι επιρρηματική, *μένος οὐδένι εἴκων*, δεν υποκύπτει σε κανέναν που έχει εξουσία, σε Όμηρ.· με σύστ. αντ., *εἴξαντας ἃ δεῖ*, υποχωρώντας σε..., σε Σοφ. **II.** μτβ., παραδίδω, αφήνω, *εἴξαι τέ οἱ ἦνια*, βάζω στο άλογο τα ἦνια, σε Ομήρ. Ιλ.· παραχωρώ, επιτρέπω, Λατ. *concedere, ὀπηνίκ' ἄν θεὸς πλοῦν ἡμῖν εἴκη*, σε Σοφ. **III.** απρόσ., ὅπως το *παρεῖκει*, αυτό επιτρέπεται ή είναι δυνατό, σε Ομήρ. Ιλ.

εἰκών, ἡ, γεν. *-όνος*, αιτ. *-όνα* κ.λπ.· ποιητ. και Ιων. τύποι (ὅπως αν προερχόταν από το *εἰκώ*), γεν. *εἰκοῦς*, αιτ. *εἰκώ*, πληθ. *εἰκούς* (**εἴκω*, *ἔοικα*)·

I. 1. ομοίωμα, εικόνα, προσωπογραφία, σε Ηρόδ., Αισχύλ. **2.** εἶδωλο σε καθρέφτη, σε Ευρ., Πλάτ. **II.** φαινόμενο, φάντασμα, σε Ευρ., Πλάτ. κ.λπ.· εικόνα στο μυαλό, στον ιδ. **III.** ομοιότητα, *similé*, σε Αριστοφ., Πλάτ.

εἰκώς, μτχ. του *ἔοικα*· πρβλ. **εἰκός, εἰκότως**.

εἰλαδόν, επίρρ. (*εἴλη*) = **ἰληδόν**, σε Ηρόδ.

εἰλαπινάζω, μόνο σε ενεστ., γλεντώ, διασκεδάζω με μεγάλη συντροφιά, σε Ομήρ. Οδ.

εἰλαπιναστής, -οῦ, ὁ, συνδαιτημόνας, προσκεκλημένος, ευχάριστος ομοτράπεζος, σε Ομήρ. Ιλ.

εἰλαπίνη[ι], ἡ, συμπόσιο ή μεγάλο γεύμα, που πραγματοποιείται από έναν οικοδεσπότη, αντίθ. προς το *ἔρανος* (βλ. αυτ.), σε Όμηρ., Ευρ. (αμφιβ. προέλ.).

εἴλαρ, τό, μόνο σε ονομ. και αιτ. ενικ. (*εἴλω*), σκεπή, καταφύγιο, ασφάλεια, *εἴλαρ νηῶν τε καὶ αὐτῶν*, καταφύγιο για πλοίο και πλήρωμα, σε Ομήρ. Ιλ.· *εἴλαρκύματος*, φράγμα εναντίον των κυμάτων, κυματοθραύστης, σε Ομήρ. Οδ.

εἰλ-άρχης, -ου, ὁ (εἶλη, ἄρχω), αυτός που είναι αρχηγός ἴλης ιππικού, ἰδίως στις Θήβες, σε Πλούτ.

εἰλάτινος, Επικ. αντί *ἐλάτινος*.

εἴλεγμαι αντί *λέλεγμαι*, Παθ. παρακ. του *λέγω*.

Εἰλείθια, ἡ, Εἰλείθια, ἡ θεά που ἐρχεται προς βοήθεια των γυναικῶν στον τοκετό, στη γέννα, Λατ. *Lucina*, σε Ομήρ. Ἰλ. · **Εἰλήθια**, σε Θεόκρ. (ένας ἡμί-μτχ. τύπος, ὅπως ἀν ἦταν *ἐληλυθῖα*, αὐτή που ἔχει ἤδη ἐρθεῖ).

εἰλέος, ὁ (εἰλέω), κρύπτη, φωλιά ἀγρίου ζώου, τρύπα, σε Θεόκρ.

εἰλεῦντο, Ἰων. ἀντί *εἰλοῦντο*, γ' πληθ. Παθ. παρατ. του *εἰλέω*.

εἰλέω, Αττ. **εἰλέω**, ἐπιτετ. τύπος του *εἶλω*.

εἶλη, ἡ, = *ἴλη*, σε Ηρόδ. · *κατ' εἶλας*, σε στρατεύματα, στον ἰδ.

εἶλη, ἡ, ἡ ζέστη του ἡλίου ἢ ἡ θερμότητα, σε Αριστοφ.

εἶληγμαι, Παθ. παρακ. του *λαγχάνω*.

εἰληδόν, -δά, ἐπίρρ. (*εἰλέω*), μέσο κυκλικῆς συστροφῆς, σε Ανθ.

εἰληθερέομαι, Μέσ., λιάζομαι στον ἥλιο, σε Λουκ.

εἰλη-θερής, -ές (θέρω), αυτός που θερμαίνεται, ζεσταίνεται ἀπό τον ἥλιο.

εἰλήλουθα, εἰληλούθειν, Επικ. ἀντί *ἐλήλυθα*, -*ύθειν*, παρακ. και υπερσ. του *ἐρχομαι* · α' πληθ. Επικ. παρακ. **εἰλήλουθμεν**.

εἶλησις, -εως, ἡ (εἶλη), θερμότητα του ἡλίου, ζέστη, σε Πλάτ.

εἶληφα, εἶλημμαι, Ενεργ. και Παθ. παρακ. του *λαμβάνω*.

εἶληχα, παρακ. του *λαγχάνω*.

εἰλι-κρῖνης, -ές, I αυτός που δεν ἔχει ἀναμειχθεῖ, που εἶναι χωρὶς πρόσμειξη, καθαρὸς, ἀγνός, Λατ. *sincerus*, σε Ξεν., Πλάτ. · *εἰλικρινεῖ τῇ διανοίᾳ χρώμενος*, αυτός που χρησιμοποιεῖ καθαρὴ νόηση, νοημοσύνη, στον ἰδ. · *εἶλ. ἀδικίας*, ἐμφανῆς ἀδικία, σε Ξεν. **II**. ἐπίρρ. -*ῶς*, χωρὶς ἀνάμειξη, ἀπό μόνο του, ἀπλά, καθαρὰ, ἀπόλυτα, σε Πλάτ. (ἡ προέλ. του *εἶλι-* ἀμφίβ.).

εἶλιξ, -ικος, ἡ, Ἰων. και ποιητ. του *ἔλιξ*.

εἰλί-πους[ι], ὁ, ἡ, -πουν, τό, γεν. *ποδος* (*εἶλω, πούς*), αυτός που εἰλίσσει, «μπουρδουκλώνει» τα πόδια κατὰ το βηματισμό, που ἔχει «τσουλιστό βᾶδισμα», σε Όμηρ.

εἰλίσσω, ποιητ. και Ἰων. ἀντί *ἐλίσσω*.

εἰλι-τενής, -ές, προσων. του φυτοῦ *ἄγρωσις*, σε Θεόκρ. (πιθ. ἀπό τα *ἔλος, τεῖνω*), αυτός που εξαπλώνεται μέσω των βάλτων.

εἰλίχᾶτο, Ἰων. γ' πληθ. Παθ. υπερσ. του *ἐλίσσω*.

εἶλκῦσα, ἀόρ. α' του *ἔλκω*.

εἶλλω, βλ. [εἶλω](#).

εἶλον, εἰλόμην, Ενεργ. και Μέσ. ἀόρ. β' του *αἰρέω* · **εἶλευ**, Ἰων. β' ἐνικ. Μέσ. ἀορ. β'.

εἰλύᾳται, Ἰων. γ' πληθ. Παθ. παρακ. του *εἶλύω*.

εἶλῶμα, -ατος, τό, κάλυμμα, περιτύλιγμα, σε Ομήρ. Οδ.

εἰλῶός, ὁ (εἰλύω), κρύπτη, φωλιά ἀγρίου ζώου, σε Ξεν.

εἰλυσπάομαι, = *ἰλυσπάομαι*.

εἶλῶτο, γ' ἐνικ. Παθ. υπερσ. του *εἶλύω*.

εἰλῶφάζω, εἶλῶω, μόνο σε ἐνεστ. και παρατ., **I**. κυλῶ κατὰ μήκος του δρόμου (μτβ.), σε Ομήρ. Ἰλ. **II**. ἀμτβ., περιστρέφομαι ἢ περιδινίζομαι γύρω ἀπό ἕνα πυρσό, σε Ησίοδ.

εἰλῶφάω, = το προηγ., Επικ. μτχ. *εἰλυφάων*, σε Ομήρ. Ἰλ., Ησίοδ.

εἶλύω, μέλ. *εἶλῶσω [ῶ]* — Παθ., παρακ. *εἶλῶμαι*, Επικ. γ' πληθ. *εἶλύαται [ῶ]*,

υπερσ. *εἶλυτο (εἶλω)* · **I**. τυλίγω, περιτυλίγω, σε Ομήρ. Ἰλ. — Παθ., εἶμαι τυλιγμένος ἢ καλυμμένος, *νεφέλη εἰλυμένος ὄμους* κ.λπ., σε Όμηρ. **II. 1**. Παθ.,

επίσης *ίλυσπάομαι*, *σέρνομαι* ή *περπατώ* έχοντας λυγίσει σαν σκουλήκι, λέγεται για κουτσό άνθρωπο, σε Σοφ. **2.** στον Θεόκρ. *είλυσθείς*, σημαίνει αυτός που έχει ανασηκωθεί, ο μαζεμένος.

εἶλω, επίσης **εἶλέω**, **ἴλλω** ή **εἴλλω**· Επικ. αόρ. *ἀ΄ ἔλσα*, απαρ. *ἔλσαι, ἐέλσαι* — Παθ., αόρ. *β΄ ἐάλην [ᾗ]*, απαρ. *ἀλήναι*, Επικ. *ἀλήμεναι*, *μτχ. ἀλείς*· Επικ. παρακ. *ἔελμαι*, *γ΄ ενικ.* Επικ. υπερσ. *ἐόλητο*. Από το **εἶλέω** παράγεται μέλ. *εἶλήσω*, αόρ. *ἀ΄ εἶλησα* — Μέσ., Επικ. *γ΄ πληθ. παρατ. εἶλεῦντο*, *μτχ. εἶλεύμενος* — Παθ., παρακ. *εἶλημαι*· **I. 1.** τυλίγω, στριμώχνω, Λατ.

conglobare, *κατὰ τείχεα λαὸν ἐέλσαι*, τυλίγω, συνθώ το στράτευμα και το απωθώ, συμπιέζω, συνθλίβω στα τείχη, σε Ομήρ. *Ιλ.*· *Ἀχαιοὺς ἐπὶ πρύμνησιν ἐείλεον*, στο *ιδ.*· *εἶλεῖν ἐν μέσσοισι*, περιορίσαν ή περικύκλωσαν από όλες τις πλευρές, στο *ιδ.*· *θῆρας ὁμοῦ εἶλεῖν*, το να πηγαίνεις μαζί με κάποιον άλλο για κυνήγι, σε Ομήρ. *Οδ.* — Παθ., είμαι περιορισμένος ή συσσωρευμένος, *εἰς ἄστῦ ἄλεν* (αντί *ἀλησαν*), στο *ιδ.*· *νησὶν ἐπὶ γλαφυρῆσιν ἐελέμενοι*, στο *ιδ.*· μεταφ., *Διὸς βουλήσιν ἐελέμενος*, περιορισμένος (υπό περιορισμό), κρατούμενος από τους συμβούλους του Δία, στο *ιδ.* **2.** πλήττω, *νῆα κεραυνῶ Ζεὺς ἔλσας*, έχοντας πλήξει το καράβι με κεραυνό, στο *ιδ.* **II.** συλλέγω· Παθ., *ἀλὲν ὕδωρ*, νερό που έχει συγκεντρωθεί, συλλεχθεί, σε Ομήρ. *Ιλ.* **III.** Παθ., επίσης, συστέλλομαι, ζαρώνω, μαζεύομαι, *ἀλήναι ὑπ' ἀσπίδι*, στο *ιδ.*· *Ἀχιλλῆα ἀλείς μένειν*, συγκεντρώνοντας τον εαυτό του, τις δυνάμεις του, περίμενε την επίθεση του Αχιλλέα, στο *ιδ.* **IV.** Παθ., επίσης περιφέρομαι, όπως το Λατ. *versari*, σε Ηρόδ. **V.** στρέφω, παρεκκλίνω — Παθ., περιστρέφομαι, στριφογυρίζω, *ίλλομένων ἀρότρων*, περιστρέφομαι, σε Σοφ.· *ἔλιζ εἶλεῖται*, περιτυλίγεται, σε Θεόκρ.

Εἶλωσ, **-ωτος** και **Εἰλώτης**, **-ου, ὁ**, εἶλωτας, όνομα των Σπαρτιατῶν δούλων, σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ. (αμφίβ. προέλ.).

Εἰλωτεία, ή, κατάσταση εἶλωτα, σε Πλάτ.

Εἰλωτεύω, μέλ. *-σω*, είμαι εἶλωτας ή δούλος, σε Ισοκρ.

Εἰλωτικός, **-ή, -όν**, αυτός που έχει σχέση με τους εἶλωτες, σε Πλούτ.

εἶμα, **-ατος, τό (ἔννυμι)**· **I.** ένδυμα· στον πληθ., ρούχα, ένδυση, σε Όμηρ. κ.λπ. **II.** σκέπασμα, τάπητας, στρώμα, σε Αισχύλ., Σοφ.

εἶμαι, **I.** Παθ. παρακ. του *ἔννυμι*. **II.** Παθ. παρακ. του *ἴημι*. **III.** Παθ. παρακ. του *ἔζω*, σπανιότερος τύπος του *ἦμαι*.

εἶμαρται, **εἶμαρτο**, *γ΄ ενικ.* παρακ. και υπερσ. του *μείρομαι*· *μτχ. εἶμαρμένος*.

εἰμέν, **I.** Επικ. και Ιων. αντί *ἔσμέν*, *ἀ΄ πληθ.* του *εἰμί* (sum). **II.** **εἶμεν**, **εἶμεναι**, Δωρ. απαρ. του ίδιου ρήματος.

εἰμένος, *μτχ.* Παθ. παρακ. του *ἔννυμι*.

εἰμές, Δωρ. αντί *ἔσμέν*, *ἀ΄ πληθ.* του *εἰμί* (sum).

εἰμί (sum), Αιολ. **ἔμμι** (η αρχ. ρίζα είναι το *ΕΣ - ΜΙ*), *β΄ προσ. εἶ*, Ιων. *εἶς*, Δωρ. *ἔσσι*, *γ΄ ενικ. ἐστί*, Δωρ. *ἐντί*, *γ΄ δυϊκ. ἐστόν*, *ἀ΄ πληθ. ἐσμέν*, Ιων. *εἰμέν*, Δωρ. *εἰμές*, *γ΄ ενικ. εἰσί (-ίν)*, Επικ. *ἐᾶσι (-ίν)*, Δωρ. *ἐντί* — *προστ. ἴσθι*, Επικ. επίσης σε μεσ. τύπο *ἔσσο*· *γ΄ ενικ. ἔστω (ἦτω στην Κ.Δ.)*· *γ΄ πληθ. ἔστωσαν ή ἔστων*, Αττ. *ὄντων*· υποτ. *ᾶ, ἦς, ἦ*, Επικ. *ἔω, ἐῆς, ἐῆ ή ἔησι*, Επικ. επίσης *εἶω, εἶης* κ.λπ.· ευκτ. *εἶην, -ης ή -ησθα*, Επικ. *ἔοις, ἔοι*· *β΄ δυϊκ. εἶτην* αντί *εἶήτην*· πληθ. *εἶμεν, εἶτε, εἶησαν ή εἶεν*· απαρ. *εἶναι*, Επικ. *ἔμμεναι, ἔμμεν, ἔμεναι, ἔμεν*, Δωρ. *εἰμέν, εἶμεναι*· *μτχ. ᾶν*, Επικ. *ἔών, ἐοῦσα, ἐόν*· Δωρ. ουδ. γένους πληθ. *εὔντα*· παρατ. *ἦν ή ἔον*, σε παλαιά Αττ. επίσης *ἦ*, συνηρ. από Ιων. *ἔα*, Επικ. *ἔην, ἦην, ἦεν*, Δωρ. *ἦς*· *γ΄ δυϊκ. ἦτην ή ἦστην*· *γ΄ πληθ. ἦσαν*, Ιων. και ποιητ. *ἔσαν*· ο μεσ. τύπος *ἦμην* συναντάται στην Κ.Δ.· Επικ. *γ΄ πληθ. εἶατο* αντί *ἦντο*· Ιων. και Επικ. επίσης *ἔσκον*· μέλ. *ἔσομαι, ἔσται*, Επικ. επίσης *ἔσσομαι, ἔσεται*,

ἔσσεται· Δωρ. β' και γ' ενικ. ἔσση, ἔσσειται (ὅπως αν προερχόταν από το ἔσσομαι). Ολόκληρη η οριστ. ενεστ. (εκτός του β' ενικ. εἶ), εγκλίνεται όταν το εἶμι είναι συνδεδεικό· όμως το γ' ενικ. γράφεται ἔστισε ορισμένες περιπτώσεις ἔμφασης, π.χ. ἔστι μοι, ἔχω· όταν χρησιμ. ως ρήμα υπαρκτικό διατηρεῖ τον τόνο σε όλα τα πρόσωπα.

A. I. εἶμαι, ως υπαρκτικό ρήμα, εἶμαι, υπάρχω, οὐκ ἔσθ' οὗτος ἀνὴρ, οὐδ' ἔσσεται, σε Ομήρ. Οδ.· τεθνηῶτος, μηδ' ἔτ' ἐόντος, στο ιδ.· οὐκέτ' ἔστι, αυτός δεν υπάρχει πια, σε Ευρ.· θεοὶ αἰὲν ἐόντες, σε Ομήρ. Ιλ.· ἔσσομενοι, οι μεταγενέστεροι, στο ιδ.· ζώντων καὶ ὄντων Ἀθηναίων, σε Δημ.· το ίδιο λέγεται και για πόλεις κ.λπ.· ὄλωλεν, οὐδ' ἔτ' ἔστι Τροία (πρβλ. Troja fuit), σε Ευρ. **II.** λέγεται για πράγματα, εἶμαι, υπάρχω, εἰ ἔστιν ἀληθέως (ἢ τράπεζα), σε Ηρόδ.· ἕως ἂν ὁ πόλεμος ἦ, για όσο καιρό αυτός διαρκεί, σε Θουκ. **III.** εἶμαι, αντίθ. προς το φαίνομαι ότι εἶμαι, ὅπως το esse προς το videri, τὸν ἐόντα λόγον, τον αληθῆ λόγο, σε Ηρόδ.· τὰ ὄντα ἀπαγγέλλειν, σε Θουκ.· τῶ ὄντι, Λατ. revera, πράγματι, ὄντως, σε Πλάτ. **IV.** ακολουθ. από αναφ., οὐκ ἔστιν ὄς, κανένας, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· εἰσὶν οἷ, Λατ. sunt qui, σε Θουκ. κ.λπ.· ἔστιν ἄ, μερικά πράγματα, στον ιδ.· επίσης, ἔστιν οἷ, αντί εἰσὶν οἷ, σε Ηρόδ. κ.λπ.· το ίδιο και με συσχετ. μόρια, ἔστιν ἔνθα, Λατ. est ubi, σε Ξεν. κ.λπ.· ἔστιν ὅπως, κατά κάποιο τρόπο, σε Ηρόδ. κ.λπ.· ἔστιν ὅτε, ἔσθ' ὅτε, ενίοτε, κάποιες φορές, σε Σοφ. κ.λπ. **V.** ἔστι, απρόσ., με απαρ., ὅπως το πάρεστι, εἶναι δυνατόν, σε Όμηρ., Αττ. **B. I. 1.** εἶμαι, ως συνδεδεικό ρήμα που συνδέει το κατηγορούμενο με το υποκείμενο, και τα δύο βρίσκονται στην ίδια πτώση, σε Όμηρ. κ.λπ. **2.** ενίοτε το εἶναι με μτχ. αντιπροσωπεύει περιφραστικά ρήμα, ἦν τεθνηκώς, αντί ἐτεθνήκει, σε Αισχύλ.· πεφυκός ἐστι = πέφυκε, σε Αριστοφ. **II.** το απαρ. πλεονάζει σε κάποιες φράσεις, ἐκὼν εἶναι (βλ. [ἐκὼν II](#))· τὸ ἐπ' ἐκείνοις εἶναι, quantum in illis esset, σε Θουκ.· τὸ σύμπαν εἶναι, σε Ηρόδ.· τὸ νῦν εἶναι, σε Πλάτ. κ.λπ.

εἶμι, (ίβο), β' ενικ. εἶ, Επικ. και Ιων. εἶς, εἶσθα, γ' ενικ. εἶσι· πληθ. ἴμεν, ἴτε, ἴᾱσι, ἴσι ἢ εἶσι· προστ. ἴθι, γ' πληθ. ἴτωσαν, ἴτων, ἰόντων· υποτ. ἴω, Επικ. β' και γ' ενικ. ἴησθα, ἴησι· Επικ. πληθ. ἴομεν (αντί -ομεν)· ευκτ. ἴοιμι, ἰοίην· Επικ. ἰείην· απαρ. ἰέναι, Επικ. ἴμεναι, ἴμεν, ἴμμεναι· μτχ. ἰών, ἰοῦσα, ἰόν, παρατ. ἴειν, ἴεις ἢ ἴεισθα, ἴει ἢ -ειν· Επικ. και Ιων. ἴια, γ' ενικ. ἴιε, συνηρ. ἴε· δυϊκ. ἴτην· α' και β' πληθ. ἴμεν, ἴτε, γ' πληθ. Επικ. και Ιων. ἴισαν, ἴσαν, Αττ. ἴσαν· επίσης γ' ενικ. ἴεν, ἴε, σε Όμηρ.· Επικ. α' πληθ. ἴομεν, γ' δυϊκ. ἴτην· γ' πληθ. ἴιον. Υπάρχει επίσης Επικ. Μέσ. μέλ. εἶσομαι, αόρ. α', γ' ενικ. εἶσατο, ἐείσατο, γ' δυϊκ. ἐείσασθην. Στον πεζό λόγο το εἶμι χρησιμ. ως μέλ. του ἔρχομαι, θα πάω, θα έρθω· **I. 1.** έρχομαι ἢ πηγαίνω, σε Όμηρ. κ.λπ.· με σύστ. αντ., ὁδὸν ἰέναι, παίρνω, επιλέγω ένα δρόμο, σε Ομήρ. Οδ.· στον Όμηρ. με γεν., ἰὼν πεδίοιο, περνῶ, διέρχομαι μέσω πεδιάδας· χροὸς εἶσατο, πέρασε μέσα από το δέρμα. **2.** μπαίνω σ' ένα πλοίο, σε Ομήρ. Οδ.· λέγεται για πουλιά, πετώ, φτερουγίζω, στο ιδ.· λέγεται για πράγματα, πέλεκυς εἶσι διὰ δουρός, ο πέλεκυς περνά μέσα από το δοκάρι, σε Ομήρ. Ιλ.· φάτις εἶσι, η φήμη εξαπλώνεται, διαδίδεται, σε Ομήρ. Οδ.· μεταφ. χρήσεις, ἰέναι ἐς λόγους τινί, μπαίνω στη συζήτηση με κάποιον, συζητώ, διασκέπτομαι, σε Θουκ. κ.λπ.· ἰέναι ἐς χεῖρας, καυγαδίζω, συγκρούομαι, «έρχομαι στα χέρια», στον ιδ.· ἰέναι διὰ δίκης πατρί, συζητώ, αντιπαραβάλλω το θέμα μαζί του, σε Σοφ.· ἰέναι διὰ μάχης, διὰ φιλίας, ζω σε διαμάχη ἢ σύγκρουση, σε φιλία ἢ φιλικά με άλλους κ.λπ. **II. 1.** η προστ. ἴθι χρησιμ. ὅπως το ἄγε, Λατ. age, έλα, έλα λοιπόν, τις περισσότερες φορές συνοδευόμενη από β' ενικ. προστ., ἴθι λέξον, σε Αριστοφ. κ.λπ.· με α' πληθ. ἴθι ἐπεσκεπώμεθα, σε Ξεν. **2.** ἴτω, ας γίνει, πάει καλά, σε

Σοφ., Ευρ. **III.** προσθήκη *μτχ.* από τους Τραγ. σε άλλα ρήματα, *φρονεῖτω ἰών*, άφησέ τον να φύγει και να σκεφτεί, σε Σοφ.

εἶν, Επικ. και Λυρικός αντί *έν*, σε, σε Όμηρ.

εἰνᾶ-ετής, -ές ή -έτης, -ες (**ἔτος**), αυτός που είναι εννιά χρόνων· ουδ.

εἰνάετες, ως επίρρ., επί εννιά χρόνια (σε διάρκεια), σε Ομήρ. Οδ.

εἶναι, **I.** απαρ. του *εἰμί* (sum). **II.** στον Ησίοδ., αντί *ίεναι*, απαρ. του *εἶμι* (ibo, προχωρώ).

εἶναι, απαρ. αορ. β' του *ἴημι*, στέλνω.

εἰνάκις, **εἰνάκισ-χίλιοι**, **εἰνακόσιοι**, βλ. **ἑνάκις**.

εἰνάλιος, -η, -ον, ποιητ. αντί **ἑνάλιος**.

εἰναλί-φοιτος, -ον, αυτός που περιπλανιέται στη θάλασσα, λέγεται για δίχτυα, σε Ανθ.

εἰνά-νύχες[ᾶ], ως επίρρ., επί εννιά νύχτες (σε διάρκεια), σε Ομήρ. Ιλ.

εἰνάς, -άδος, ή (**ἑννέα**), η ένατη μέρα ενός μήνα, σε Ησίοδ.

εἰνάτερες[ᾶ], **αἶ**, «συννυφάδες», σε Ομήρ. Ιλ.

εἰνάτος, -η, -ον, Ιων. αντί *ἑνατος*, ο ένατος, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ.

εἶνεκα, **εἶνεκεν**, Ιων. και ποιητ. αντί *ἑνεκα*.

εἰνί, Επικ. και Λυρ. αντί *έν*, σε.

εἰνόδιος, Επικ. και Λυρ. αντί *ἑνόδιος*.

εἰνοσί-φυλλος, -ον (**ἕνοσις**), με φυλλωσιά που τρεμουλιάζει, σε Ομήρ. Ιλ.

εἶξασι, Αττ. αντί *ἑοίκασι*, γ' πληθ. του *ἕοικα*.

εἶξασκε, Ιων. γ' ενικ. αορ. α' του *ἕϊκω*.

εἶο, Επικ. αντί *οῦ*, αυτού.

εἰοικώς, Επικ. αντί *ἑοικώς*, *μτχ.* του *ἕοικα*.

εἶος, αρχ. Επικ. τύπος του *ἕως*, μέχρι, σε Όμηρ.

εἶπα, αόρ. α' *εἶπον*, προστ. *εἶπον*, *μτχ.* *εἶπας*.

εἰπέμεν, -έμεναι, Επικ. αντί *εἶπεῖν*, απαρ. του *εἶπον*.

εἶπερ, επιτετ. αντί *εἶ*, **I.** αν όντως, αν πράγματι, σε Όμηρ. κ.λπ.· επίσης, ακόμη κι αν, ωστόσο, στο ίδ. **II.** στην Αττ., αν το πούμε έτσι, υποδηλώνοντας αμφιβολία για ένα γεγονός, *εἶπερ ἦν πέλας*, εάν ήμουν (αλλά δεν ήμουν), σε Σοφ.

εἰπόμην, Μέσ. παρατ. του *ἔπω*.

εἶπον, αόρ. β' του **ἔπω* (ως ενεστ. χρησιμ. τα *φημί*, *άγορεύω*, μέλ. *ἔρέω*, *ἔρῶ*,

παρακ. *εἶρηκα*)· Επικ. *ἔειπον*· Επικ. προστ. β' πληθ. *ἔσπετε*, υποτ. *εἶπω*, Επικ.

εἶπωμι, *ἦσθα*, -ησι· ευκτ. *εἶποιμι*, απαρ. *εἶπεῖν*, Επικ. -έμεναι, -έμεν· **I.** μιλώ,

λέω, σε Όμηρ. κ.λπ.· *ὡς ἔπος εἶπεῖν*, για να το πούμε έτσι, Λατ. ut ita dicam,

σε Θουκ. κ.λπ.· ομοίως, *ὡς εἶπεῖν*, *ὡς ἔπος εἶπεῖν*, στον ίδ. **II. 1.** με αιτ. προσ.,

μιλώ σε, απευθύνομαι σε, πλησιάζω και απευθύνομαι σε κάποιον, σε Ομήρ.

Ιλ. **2.** ονομάζω, αναφέρω, στον ίδ. **3.** αποκαλώ κάποιον έτσι ή αλλιώς, *πολλοὶ δέ μιν ἔσθλόν ἔειπον*, σε Ομήρ. Οδ. **4.** με διπλή αιτ. προσ. και πράγμ., λέω κάτι

για κάποιον, *ἀτάσθαλόν τι εἶπεῖν τινα*, στο ίδ.· *κακὰ εἶπεῖν τινα*, σε Αριστοφ.

III. στην Αθήνα, προτείνω (προς συζήτηση) ένα μέτρο στην *ἐκκλησία*, σε

Θουκ. κ.λπ.

εἶ-ποτε, **I.** εάν ποτέ, Λατ. si-quando, σε Όμηρ. **II.** στον πλάγιο λόγο, εάν ποτέ, στο ίδ.

εἶ-που, εάν κάπου, αν ίσως, Λατ. si-cubi, σε Όμηρ. κ.λπ.· *εἶ τί που ἔστιν*, εάν είναι δυνατό με οποιονδήποτε τρόπο, σε Ομήρ. Οδ.

εἰργασθῆν, ποιητ. απαρ. αορ. β' του *εἶργω*.

εἰργασμαι, παρακ. του *ἔργάζομαι*.

εἰργμός ή **εἰργμός**, **ό** (**ἔργω**), κλουβί, φυλακή, σε Πλάτ.

εἶργμο-φύλαξ[ῦ], -ἄκος, ὁ, ἡ, δεσμοφύλακας, σε Ξεν.

εἶργνῦμι, = εἶργω, ἔργω, κλείνω, κλειδώνω, σωπαίνω, Επικ. παρατ. *ἔεργνον*, σε Ομήρ. Οδ.

εἶργω ἢ εἶργω, Αττ. αντί προγεν. τύπου ἔργω, βλ. αυτ.

εἰρέαται, Ιων. αντί εἰρηνται, γ' πληθ. Παθ. παρακ. του ἔρῶ.

εἶρερος, ὁ (εἶρω), δουλεία, σκλαβιά, σε Ομήρ. Οδ.

εἰρεσία, Ιων. -ίη, ἡ (ἔρέσσω), **I.** κωπηλασία, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ. κ.λπ. ·

μεταφ. *εἰ πτερῶν*, σε Λουκ. **II. 1.** με περιληπτική σημασία, κωπηλάτες, αυτοί που τραβούν κουπί, Λατ. *remigium*, σε Ευρ., Θουκ. **2.** ναυτικό τραγούδι, σε Πλούτ., Λουκ.

εἰρεσιώνη, ἡ (εἶρος), κλαδί από καρπούς ελιάς ἢ δάφνης πλεγμένο με μαλλί (προβάτου), που κρατιέται από αγόρια που τραγουδούν στα *Πυανέψια* και στα *Θαργήλια*. Αργότερα το κρεμούσαν στην πόρτα του σπιτιού, σε Αριστοφ.

εἰρέω, Ιων. αντί ἔρέω, λέω, Επικ. μτχ. θηλ. γένους *εἰρεῦσαι*, σε Ησιόδ.

εἶρη, ἡ (εἶρω B), Ιων. αντί ἀγορά, χώρος συνέλευσης, συγκέντρωσης, Επικ. γεν. πληθ. *εἶραων*, σε Ομήρ. Ιλ.

εἶρην, -ενος ἢ ἰρήν, -ένος, ὁ, νέος από τη Σπάρτη που έχει συμπληρώσει το εικοστό ἔτος της ηλικίας του, όταν του ανατίθεται η αρμοδιότητα επίβλεψης μικρότερων, νεότερων παιδιών, σε Πλούτ. (αμφιβ. προέλ.)

εἰρηναῖος, -α, -ον, ειρηνικός, φίλος της ειρήνης, σε Ηρόδ. · *τὰ εἰρηναῖα*, οι καρποί της ειρήνης, στον ίδ. · επίρρ. -ως, στον ίδ.

εἰρηνεύω, μέλ. -σω · **I.** φέρνω σε ειρήνη, συμφιλιώνω, συμβιβάζω, σε Βάβρ. **II.** αμτβ., διατηρώ την ειρήνη, ζω ειρηνικά, σε Πλάτ., Κ.Δ.

εἰρήνη, ἡ, ειρήνη, περίοδος, καιρός ειρήνης, σε Όμηρ. κ.λπ. · *ἐπ' εἰρήνης*, σε καιρό ειρήνης, σε Ομήρ. Ιλ. · *εἶρ. γίνεταί*, γίνεται ειρήνη, σε Ηρόδ. · *εἰρήνην ποιεῖν ἢ ποιεῖσθαι*, κάνω ειρήνη · *εἶρ. ἄγειν*, διατηρώ, προστατεύω την ειρήνη, σε Αριστοφ. · *λύειν*, την σπάζω, την παραβιάζω, σε Δημ. (ἀγν. προέλ.).

εἰρηνικός, -ή, -όν, ο αυτός που ανήκει ἢ αναφέρεται στην ειρήνη, φιλήσυχος, σε Πλάτ. κ.λπ. · επίρρ. -κῶς, ειρηνικά, σε Ξεν.

εἰρηνο-ποιός, ὁ (ποιέω), αυτός που κάνει ειρήνη, σε Ξεν.

εἰρηνο-φύλαξ[ῦ], -ἄκος, ὁ, ἡ, φρουρός, προστάτης της ειρήνης, σε Ξεν.

εἰρίνεος, εἶριον, Ιων. αντί ἐρίνεος, ἔριον.

εἰρκτέον, ρημ. επίθ. του εἶργω, αυτό που πρέπει να εμποδιστεί, να αποτραπεί, σε Σοφ.

εἰρκτή, Ιων. ἐρκτή, ἡ (εἶργω), εσώκλειστο μέρος, φυλακή, σε Ηρόδ. · επίσης, το εσωτερικό μέρος ενός σπιτιού, τα γυναικεία «διαμερίσματα», σε Ξεν.

εἶρο-κόμος, -ον (κομέω), αυτός που επεξεργάζεται μαλλί, σε Ομήρ. Ιλ.

εἶρομαι, Ιων. αντί ἔρομαι, ρωτώ · βλ. **εἶρω B**.

εἶρο-πόκος, -ον, αυτός που είναι σκεπασμένος με μαλλί, τριχωτός, μάλλινος, πυκνόμαλλος, σε Όμηρ.

εἶρος, τό, μαλλί προβάτου, σε Ομήρ. Οδ. (από τη \sqrt{EP} , πρβλ. **ἔριον**).

εἶρο-χάρης, -ές (χαίρομαι), αυτός που βρίσκει ευχαρίστηση με το μαλλί, σε Ανθ.

εἰρύαται, Ιων. αντί εἶρυνται, γ' πληθ. παρακ. του ἔρύω.

εἰρύω, εἰρύομαι, Επικ. αντί ἐρύω, ἐρύομαι.

εἶρω (A), αόρ. α' *εἶρα* ἢ *ἔρσα*, μτχ. Παθ. παρακ. *ἐρμένος*, Επικ. *ἐερμένος* · δένω, συνδέω σε σειρές, σε αράδες, περνῶ σε σπάγγο ἢ κλωστή, *ἠλέκτροισιν ἐερμένος*, περιδέραιο («κολλιέ») στο οποίο ἔχουν περαστεί χάντρες από κεχριμπάρι, σε Ομήρ. Οδ. (πιθ. \sqrt{SEP} , πρβλ. Λατ. *ser-o, serui*, σειρά).

εἶρω (B), λέω, μιλάω, εκφράζω, σε Ομήρ. Οδ.· ομοίως στη Μέσ., σε Όμηρ.· αλλά στον Ιων. πεζό λόγο, η Μέσ. σημαίνει, προκαλώ, γίνομαι αίτιος να ειπωθεί κάτι για μένα, δηλ. ρωτώ, όπως το Αττ. *ἐροῦμαι*. (√FEP, πρβλ. Λατ. *verbum*, λόγος, λέξη).

εἶρων, -ωνος, ὁ, αυτός που λέει λιγότερα από αυτά που έχει στο μυαλό του, υποκριτής, Λατ. *dissimulator*, σε Αριστοφ. κ.λπ.

εἰρωνεία, ἡ, υποκρισία, δηλ. υποθετική, ψεύτικη, προσποιητή άγνοια, ειρωνεία, σε Πλάτ. κ.λπ.

εἰρωνεύομαι, αποθ., υποκρίνομαι, δηλ. προσποιητή, ψεύτικη άγνοια, σε Πλάτ. κ.λπ.· γενικά, προσποιούμαι, προφασίζομαι, σε Αριστοφ.

εἰρωνικός, -ή, -όν (εἶρων), υποκρισία, δηλώνω προσποιητή, ψεύτικη άγνοια, σε Πλάτ.· επίρρ. -*κῶς*, σε Αριστοφ.

εἰρωτάω, Επικ., Ιων. **εἰρωτέω**, αντί *ἐρωτάω*.

εἰς ή **ἐς**, πρόθ. μόνο με αιτ., Ριζική σημασία, μέσα σε, και μετά προς· **I**. λέγεται για τόπο, **1**. η συνηθέστερη χρήση, *εἰς ἄλλα*, μέσα ή στη θάλασσα, σε Όμηρ. κ.λπ.· κυρίως αντίθ. προς το *ἐκ, ἐκ σφυρὸν ἐκ πτέρνης*, από το κεφάλι στα πόδια, σε Ομήρ. Ιλ.· *εἰς ἔτος ἐξ ἔτεος*, από χρονιά σε χρονιά, σε Θεόκρ.· έπειτα, με τα ρήμ. ψυχικού πάθους ή κατεύθυνσης, *ιδεῖν εἰς οὐρανόν*, σε Ομήρ. Ιλ.· *εἰς ὄπα ιδέσθαι*, κοιτώ στο πρόσωπο, στο ιδ.· σε Όμηρ. και Ηρόδ. επίσης με αιτ. προσ., εκεί όπου οι Αττ. χρησιμ. *ὡς, πρὸς, παρά*. **2**. με ρήμ. που δηλώνουν στάση σε τόπο, όταν εννοείται κίνηση που έχει προηγηθεί σε ή προς, *ἐς μέγαρον κατέθηκε*, δηλ. το έφερε μέσα στο σπίτι και το τοποθέτησε εκεί, σε Ομήρ. Οδ.· *παρεῖναι ἐς τόπον*, πηγαίνω σε έναν τόπο και παραμένω εκεί, σε Ηρόδ. **3**. με ρήμ. λεκτικά, *λόγους ποιεῖσθαι εἰς τὸ πλῆθος*, έρχομαι μπροστά στο πλήθος και εκφωνώ λόγο, στο ιδ. κ.λπ. **4**. ελλειπτ. χρήση, *εἰς Αἴδαο*, Αττ. *εἰς Αἴδου (δόμους)*, *ἐς Ἀθηναίης (ιερόν)*, στο ναό της Αθηνάς κ.λπ.· όπως στα Λατ. *ad apollinis, ad Castoris* (ενν. *aedem*)· ομοίως και με τα προσηγορικά, *ἀνδρὸς ἐς ἀφνειού*, στου πλούσιου άνδρα, σε Ομήρ. Ιλ. **II**. λέγεται για χρόνο, **1**. για να δηλώσει συγκεκριμένο σημείο ή όριο χρόνου, έως, μέχρι, *ἐς ἠὼ* (Αττ. *εἰς τὴν ἔω*), σε Ομήρ. Οδ.· *ἐς ἠέλιον καταδύντα*, μέχρι τη δύση του ήλιου, στο ιδ.· *ἐς ἐμέ*, μέχρι τις ημέρες μου, σε Ηρόδ.· ομοίως με επιρρ., *εἰς ὅτε* (πρβλ. **ἔστε**), μέχρι τη στιγμή που..., σε Ομήρ. Οδ.· ομοίως και, *εἰς πότε*; έως πότε; σε Σοφ.· *ἐς ὄ*, μέχρι αυτού του σημείου, σε Ηρόδ. **2**. για να οριοθετήσει μία χρονική περίοδο, *εἰς ἐνιαυτόν*, για τη διάρκεια ενός χρόνου, δηλ. για έναν ολόκληρο χρόνο, σε Όμηρ.· *ἐς θέρος ἢ ἐς ὀπώρην*, για το καλοκαίρι, σε Ομήρ. Οδ.· *εἰς ἑσπέραν ἤκειν*, έρχομαι προς το βραδάκι, σε Αριστοφ.· *εἰς τρίτην ἡμέραν* ή *εἰς τρίτην* μόνο του, κατά την τρίτη μέρα, σε τρεις μέρες, σε Πλάτ.· *ἐς τέλος*, επιτέλους, σε Ηρόδ.· *οὐκ ἐς ἀναβολάς*, χωρίς αναβολή, στον ιδ.· ομοίως με επιρρ., *ἐσαῦριον*, σε Ομήρ. Ιλ.· *ἐς αὐθις* ή *ἐσαῦθις*, σε Θουκ.· *εἰς ἔπειτα*, σε Σοφ. κ.λπ.· πρβλ. **εἰσόπαξ, εἰσότε**. **III**. για να δηλώσει μέτρο ή όριο, **1**. *ἐς δίσκουρα λέλειπτο*, έμεινε τόσο πίσω όσο η ρίψη ενός δίσκου, σε Ομήρ. Ιλ.· *ἐς δράχμην διέδωκε*, πληρώθηκαν όσο αξίζει μια δραχμή, σε Θουκ. **2**. με αριθμητικά, *ναῶς ἐς τὰς τετρακοσίους*, μέχρι του αριθμού των τετρακοσίων, στον ιδ.· *εἰς ἔνα, εἰς δύο*, ένα μέχρι δύο, μέχρι κ.λπ., σε Ξεν. **IV**. για να δηλωθεί συσχέτιση ή συγγένεια, **1**. προς ή απέναντι σε κάποιον, *ἀμαρτάνειν εἰςτινα*, σε Αισχύλ.· *ἔχθρα ἔς τινα*, σε Ηρόδ. **2**. όσον αφορά, όπως το Λατ. *quod attinet ad, εὐτυχεῖν ἐς τέκνα*, σε Ευρ.· *ἐς τὰ ἄλλα*, σε Θουκ.· *τό γ' εἰς ἑαυτόν, τὸ εἰς ἐμέ*, σε Σοφ., Ευρ. **3**. περιφραστικά αντί επιρρ., *ἐς κοινόν = κοινῶς*, σε Αισχύλ.· *ἐς τὸ πᾶν = πάντως*, στον ιδ.· *εἰς τάχος = ταχέως*, σε Αριστοφ. **V**. για να δηλώσει περάτωση, *ἔρχεσθαι, τελευτᾶν*

ἐς..., τερματίζει, τελειώνει, καταλήγει σε..., σε Ηρόδ. κ.λπ.· *καταξάινειν ἐς φοινικίδα*, κόβω, σκίζω σε κόκκινα κουρέλια, σε Αριστοφ.· επίσης λέγεται για σκοπό, *εἰςἀγαθόν*, για καλό, για καλό του, σε Ομήρ. Ιλ.· *εἰς κάλλος ζῆν*, ζω για επίδειξη, σε Ξεν.

εἷς, μῖα, ἕν, γεν. *ένός, μῖας, ένός*· επιτετ. Επικ. ἔεις· Επικ. θηλ. ἴᾶ, γεν. ἰῆς· δοτ. ἰῆ, δοτ. ουδ. (*ἰῶ κίον ἤματι*) επίσης συναντάται στην Ομήρ. Ιλ. (ο αρχικός τύπος ήταν πιθ. EN-Σ, πρβλ. Λατ. un-us. Το θηλ. *μία* υποδηλώνει μία δεύτερη ρίζα, πρβλ. **οἶος** με **μόνος**). **I. 1.** ένας, σε Όμηρ. κ.λπ.· *εἷς οἶος, μία οἶη*, μοναδικός, μοναδική, στον ίδ.· *εἷςμόνος*, σε Ηρόδ. **2.** με υπερθ., όπως το Λατ. unus omnium maxime, *εἷς ἀνήρ πλεῖστον πόνον παρασχών*, σε Αισχύλ.· *κάλλιστ' ἀνήρ εἷς*, σε Σοφ.· *πάντων εἷς ἀνήρ τῶν μεγίστων αἴτιος κακῶν*, σε Δημ. **3.** σε αντίθεση, εμφατικό μέσω του άρθρου, *ὁ εἷς, ἡ μία*, σε Όμηρ., Αττ. **4.** με ἄρνηση, *εἷς οὐδεῖς*, nullus unus, ούτε ένας, κανένας, σε Ηρόδ., Θουκ.· *οὐχ εἷς*, δηλ. περισσότεροι από ένας, σε Αισχύλ.· και ακόμη πιο εμφατικό, *οὐδὲ εἷς, μηδὲ εἷς*, βλ. **οὐδεῖς, μηδεῖς**. **5.** *εἷς ἕκαστος*, κάθε ένας, ο καθένας από μόνος του, ο καθένας ξεχωριστά, Λατ. unusquisque, σε Ηρόδ., Πλάτ. **6.** συχνά με την *κατά, καθ' ἕνα ἕκαστον*, καθένα ξεχωριστά, κομμάτι κομμάτι, σε Ηρόδ. κ.λπ.· ομοίως και, *καθ' ἕνα, καθ' ἕν*, ένα προς ένα, σε Πλάτ. **7.** με άλλες προθέσεις, *ἐν ἀνθ' ένός*, πάνω από όλα, στον ίδ.· *ἐν πρὸς ἕν*, σε συγκρίσεις, σε Ηρόδ., Πλάτ.· *εἷς πρὸς ἕνα*, σε Δημ.· *παρ' ἕνα*, αλεπάλληλα, διαδοχικά, σε Λουκ. **II.** ο αυτός, δηλ. ο ίδιος, *εἷς καὶ ὁμοιος*, σε Πλάτ.· με δοτ., ο ίδιος με..., σε Ευρ. **III.** ένας, αντίθ. προς το κάποιος άλλος· ομοίως, *ὁ μὲν..., εἷς δὲ..., εἷς δ' αὐ̄...,* σε Ομήρ. Οδ.· *εἷς μὲν..., ἕτερος δέ...,* σε Ξεν. **IV.** αόριστα, *εἷς τις*, κάποιος, Λατ. unus aliquis, σε Σοφ., Πλάτ.· *ἐπειτα, μόνο του* όπως το αγγλ. αόρ. άρθρο a, an (όπως faber unus, σε Οράτ.), σε Ευρ. **V.** *οὐδὲ εἷς οὐδὲ δύο*, όχι μόνο ένας ή δύο, σε Δημ.

εἷς, I. β' ενικ. του *εἰμί* (sum). **II.** του *εἶμι* (ibo).

εἷσα, αόρ. α' του ἵζω, θέτω, βάζω, τοποθετώ.

εἰσαγγελεύς, -έως, ὁ, αυτός που αναγγέλλει, υπηρέτης που προηγείται για να αναγγεῖλει κάποιον ενώπιον του βασιλιά στην Περσική αυλή, σε Ηρόδ.

εἰσαγγελία, ἡ, στην Αθήνα, καταγγελία, κατηγορητήριο που παρουσιάζεται ενώπιον της Βουλῆς των πεντακοσίων, ή (κάποιες φορές) στην *ἐκκλησίαν*, σε Ξεν.

εἰσ-αγγέλλω, μέλ. -ελῶ,· **I. 1.** μπαίνω μέσα και αναγγέλλω κάποιον (πρβλ. **εἰσαγγελεύς**), σε Ηρόδ., Ευρ. κ.λπ. **2.** αναγγέλλω, αναφέρω, γνωστοποιώ κάτι, σε Θουκ. — Παθ., *ἐσαγγελθέντων ὅτι...*, δόθηκε η πληροφορία ότι..., στον ίδ.

II. καταγγέλλω, σε Δημ. κ.λπ.· πρβλ. **εἰσαγγελία**.

εἰσαγγελτικός, -ή, -όν, ο σχετικός με την καταγγελία, παρά Δημ.

εἰσ-ἀγείρω, μέλ. -ερῶ, συλλέγω, μαζεύω, συναθροίζω σ' ένα μέρος, σε Όμηρ. — Μέσ., *νέον δ' ἐσαγείρατο θυμόν*, συγκέντρωσε καινούριο θάρρος, νέα γενναιότητα, σε Ομήρ. Ιλ.· επίσης και με Παθ. σημασία, *θοῶς δ' ἐσαγείρατο λαὸς (εἷς τὰς ναῦς)*, σε Ομήρ. Οδ.

εἰσ-άγω[ᾶ], μέλ. -ζω, παρακ. -ἀγήοχα· **I. 1.** οδηγώ προς ή μέσα, φέρνω μέσα, παρουσιάζω, με διπλή αιτ., *αὐτοὺς εἰσῆγον δόμον*, σε Ομήρ. Οδ.· επίσης, *εἰσάγειν τινὰ ἐς...*, σε Ηρόδ.· ή με δοτ., *τινὰ δόμοις*, σε Ευρ. — Μέσ., επιτρέπω να εισαχθούν στρατιωτικές δυνάμεις σε μία πόλη, σε Θουκ.· επίσης, οδηγώ, φέρνω (κάποιον) μέσα σε συνασπισμό, κάνω μέλος συνομοσίας, σε Ηρόδ. **2.** *ἐσάγειν ή ἐσάγεσθαι γυναῖκα*, οδηγώ σύζυγο στο σπίτι μου, παίρνω γυναίκα ως σύζυγο, ducere uxorem, στον ίδ. **3.** εισάγω ξένα εμπορεύματα, στον ίδ., Αττ.· ομοίως και στη Μέσ., σε Ηρόδ. κ.λπ. **4.** *ἱατρὸν εἰσάγειν τινί*, καλῶ γιατρό, σε

Ξεν. **5.** εισάγω νέα ήθη κι έθιμα, σε Ηρόδ., Ευρ. **II. 1.** φέρνω μέσα, εισάγω, παρουσιάζω, ιδίως πάνω σε σκηνή, σε Αριστοφ., Πλάτ. **2.** *εισάγειν τι ές την βουλήν*, φέρνω ενώπιον της Βουλής, σε Ξεν. **3.** ως δικανικός όρος, *εισάγειν δίκην ή γραφήν*, εισάγω υπόθεση στο δικαστήριο, Λατ. *litem intendere*, σε Αισχύλ., Δημ.· *είσ. τινά*, οδηγώ κάποιον στο δικαστήριο, ασκώ δίωξη, μηνύω, σε Πλάτ.

εισαγωγή, -έως, **ό**, αυτός που φέρνει, εισάγει υποθέσεις στο δικαστήριο, σε Δημ.

εισαγωγή, **ή**, **I.** εισαγωγή αγαθών, σε Πλάτ. **II.** ως δικανικός όρος, εισαγωγή υποθέσεων στο δικαστήριο, στον ίδ.

εισαγωγή, -ον, **I.** αυτό που μπορεί ή επιτρέπεται να εισαχθεί, σε Πλάτ. **II.** ως δικανικός όρος, εντός, μέσα στη δικαιοδοσία του δικαστηρίου, *δίκη*, σε Δημ.

εισ-αιί, αντί *είς άεί*, για πάντα, σε Αισχύλ., Σοφ.

εισ-αιίρομαι, Μέσ., δέχομαι μέσα, παραδέχομαι, σε Θεόγν.

εισ-αθρέω, μέλ. -ήσω, βλέπω, ξεχωρίζω, διακρίνω, αναγνωρίζω, κοιτάζω κατάματα, σε Ομήρ. Ιλ.

εισ-αίρω, μέλ. -αρῶ, φέρνω ή μεταφέρω μέσα, σε Αριστοφ.

εισαίσσω, συνηρ. -άσσω, Αττ. -άττω, μέλ. -άζω, μπαίνω ή πηδώ μέσα, σε Αριστοφ.

είσαιτο, ευκτ. Μέσ. αόρ. α' του *είδω.

εισ-αίω, ακούω ή ακροάμαι, εισακούω, αποδέχομαι, με γεν., σε Θεόκρ.

εισ-άκοντίζω, μέλ. Αττ. -ιδῶ· **1.** ρίχνω ή εκσφενδονίζω ακόντια εναντίον, *τινά*, σε Ηρόδ.· *είς τὰ γυμνά*, σε Θουκ. **2.** απόλ., τρέχω ή ξεπηδώ, λέγεται για αίμα, σε Ευρ.

εισ-ακούω, μέλ. —σομαι· **II. 1.** ακούω ή δίνω προσοχή σε κάποιον, σε Ομήρ. Ιλ.· με αιτ. πράγμ., σε Ομηρ. Ύμν. με γεν. προσ., σε Σοφ., Ευρ. κ.λπ. **2.** στους Ποιητές απλώς, ακούω, σε Σοφ., Ευρ. **II.** με δοτ. προσ., ακούω, δίνω προσοχή σε, προσέχω τα λόγια κάποιου, σε Ηρόδ.

εισακτέον, ρημ. επίθ., αυτό που πρέπει να εισαχθεί στο δικαστήριο (βλ.

εισάγω II. 3), σε Αριστοφ., Ξεν.

εισ-άλλομαι, μέλ. -αλοῦμαι, γ' ενικ. Επικ. αόρ. β' *έσᾶλτο*, Μέσ. αόρ. α' -ηλάμην· αποθ., πηδώ ή ορμώ μέσα, με αιτ., σε Ομήρ. Ιλ.· *έσάλλ. ές τὸ πῶρ*, πηδώ μέσα σε αυτή, σε Ηρόδ.

εισ-αμείβω, μέλ. -ψω, μπαίνω μέσα, εισβάλλω, σε Αισχύλ.

εισ-άμην, **I.** Επικ. αόρ. α' του *είμι* (ibo). **II.** του *είδω II.

εισάμην, Μέσ. αόρ. α' του *ίζω*.

εισ-αναβαίνω, ανεβαίνω, ανέρχομαι ή εισέρχομαι, μπαίνω, με αιτ., σε Όμηρ.

εισ-αναγκάζω, μέλ. -άσω, πιέζω, ωθώ, εξαναγκάζω σε κάτι, υποχρεώνω, επιβάλλω, *τινά*, σε Αισχύλ.

εισ-ανάγω, μέλ. -ζω, οδηγώ σε, με αιτ., σε Ομήρ. Οδ.

εισ-ανείδον, αόρ. β' (βλ. **είδω**), σηκώνω το κεφάλι και κοιτάζω ψηλά, με αιτ., σε Ομήρ. Ιλ.

εισ-άνειμι, ανέρχομαι, ανεβαίνω πάνω, με αιτ., σε Ομήρ. Ιλ.

εισανιδών, μτχ. του *είσανείδον*.

εισανιών, μτχ. του *είσάνειμι*.

είσ-αντα, Επικ. **έσ-αντα**, επίρρ., ακριβώς απέναντι, *έσ. ιδείν*, κοιτάζω καταπρόσωπα, κατάματα, σε Ομηρ.

εισ-άπαξ, αντί *είς άπαξ*, με τη μια, μια και καλή, σε Ηρόδ., Αττ.

εἰσ-ἄρασσω, Αττ. **-ττω**, μέλ. **-ζω**, οδηγώ ή σπρώχνω, εξωθώ πάνω σε, σε Ηρόδ.

εἰσάττω, Αττ. *αντί εἰσαΐσσω*.